№ 178 28 მარიამობისთვე სამშაბათი 1866—1879 28 მარიამობისთვე, სამშაბათი № 178

რედაქცია: სოლოლაკზე, ბაღის ქუჩაზე, გ. შადინოვის სახლში, № 33.

ხელის-მოწერა მიიღება რედაქციაში. გარეშე მცხოვრებთათვის: Въ Тифлисъ. Въ редакцію „Дроэба".

გაზეთის ფასი: მთელის წლისა—8 მ., ნახევარ წლისა—5 მ., სამის თვის—3 მ., ერთის თვისა—1 მ.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

დროება

ყოველ დღე ორშაბათს გარდა

ფასი განცხადებისა: ლექსთ-ებით ასოზე 1 კაპ. ჩვეულებრივის ციცეროთი—5 კაპ., პატარათი—4 კაპ.

რედაქციას უფლება აქვს გასწოროს და შეამოკლოს დასაბეჭდათ გამოგზავნილი სტატიები. დაუბეჭდელი სტატიები ავტორს არ დაუბრუნდება.

ცალკე ნომერი ღირს შაურად.

ნახევარი წლის ხელის-მოწერა

„დროებაზე"

მიიღება რედაქციაში—ბაღის (სადოვის) ქუჩაზე გ. შადინოვის სახლებში, № 33

ქალაქს გარეშე მცხოვრებთა ამ ადრესით უნდა დაიბარონ გაზეთი: Въ Тифлисъ. Въ редакцію газ. „Дроэба".

ფასი ნახევარ წლის გაზეთისა, ე. ი. 1 ივლისიდამ წლის დამლევამდინ, გაგზავნით—**ხუთი** მანეთი.

ტელეგრამმები

პეტერბურღის ბირჟა, 21 აგვისტოს.

(ხალხთა-შორის ტელეგრაფის სააგენტოსი)

ბანკის ბილეთები:	მან. კაპ.
პირველი გამოცემის —	95——
მეორე — — — —	93—37
მესამესი — — —	93—50
მეოთხესი — — —	93—37
აღმოსავლეთის პირ. —	92——
აღმოსავლეთის მეორე —	91—87
აღმოსავლეთის, მესამე —	„—„
ოქრო, ½ იმპერიალი —	7—86
თფილ. თავად-აზნ. ბანკის	
გირაოს ფურცელი —	„—„
შინაგანი 5% სესხის ბილეთები	
	მან. კაპ.
პირველი სესხის— —	233——
მეორე სესხის — —	233——

1 მანეთი ღირს:

ლონდონი — —	25—12	პენსი
ჰამბურღი — —	127—25	ცენტი
პარიჟი — — —	214—25	სანტიმი
ვენა — — —	264—25	ჰფენიგი
კავკასიის კერასინი — — —		

საქართველო

დღიური

*** ქართული ტრუპპის პირველი წარმოდგენა იქნება შაბათს, 1 ენკენისთვეს, მეორე—15 ენკენისთვეს და დანარჩენები კი ყოველ კვირას, შაბათობით, საზაფხულო თეატრში.

—ენკენისთვეში წარმოსადგენათ მომზადებულნი არიან კომედიები: „ბაყრა", „შემოსავლიანი ადგილი" და „რას ვეძებდი და რა ვპოვე?"

ვოდევილები: „ბიძიამ იხუმრა", „ჯერ დაიხოცნენ, მერე დაქორწილდნენ", „იქვიანი და მოტია".

ამ წარმოდგენებში მონაწილეობას მიიღებენ: მ. საფაროვისა, ნ. გაბუნიასი, მ. ყიფიანისა, ვ. აბაშიძე, კ. ყიფიანი, კ. მესხი, ნ. შიშნაშვილი, ა. ცაგარელი, ზ. მაჩაბელი და სხვ.

*** გორიდამ გვაცნობებენ, რომ იქაური მესჩანსკის სტაროსტა, გრიგოლ დავიდოვი გამოიცვალა. იმან ამ სამშაბათს, ე. ი. დღეს უნდა ჩააბაროსო მოადგილეს თავის ადგილი და და საზოგადოთ ყოველივე ანგარიში წმინდათ და განსაკუთრებით ანგარიში იმ ფულებისა, რომელნიც იკრიფებოდნენ მილიციონერების მისაცემად, რომელთაც, თუმცა ფული საკმაოდ მოიკრიფა,—მაგდენი არ მიუღიათო, რადგანაც სიარულითა და თხოვნით დაიღალნენ ეს საწყლები და ბოლოს თავი დაანებესო!..

*** შაბათს, 25 აგვისტოს, ნაშუადღევის 5 საათზედ მოასვენეს თფილისში გარდაცვალებული გენერალ-ადიუტანტი ლაზარევის გვამი, რომელიც გუშინ, ორშაბათს შემდეგ ვანქის სობოროში რიგის გარგახდისა დაასაფლავეს იქვე ვანქის სასაფლაოზედ.

მიცვალებულს წინ მიუძღოდნენ სომხების სასულიერო წოდებანი თავიანთ არხიეპისკოპოზითა. ნაცნობებსა და ნათესავებს გარდა სხვა მრავალნი ქერძო პირნი დაესწრნენ. ყველა მაღაზიები იმ ქუჩებზედ, სადაც მიცვალებული გაატარეს, დაკეტილი იყო.

*** „კავკაზის" რედაქციას, როგორც „კავკაზში" სწერენ, მიუღია პეტერბურღში ნემეცურ ენაზედ გამოცემული ბროშურა, რომელიც შეიცავს ამ წლის მარტში, თფილისში გრ. არწრუნის თქმულ ლექციებს (გადმოთარგმნილს სომხურიდამ) შესახებ სომხების ეკონომიური მდგომარეობისა ოსმალეთში.

*** ხონიდამ გვწერენ 17 აგვისტოს: „დიდი უსუფთაობაა ჩვენს დაბაში ამ ზაფხულათ! დამპალი თევზები და ბევრგან ღორების აბანოები, საშინლად ასუწნელებენ ხონის მშვენიერ ბუნებას! ბევრ რამე კარგს მოველოდით პოლიციის პრისტავისაგან, უფ. ღ—ძისაგან.

სისუფთავეს შევნატრით, მაგრამ გავმდიდრდით აფთიაქის მაღაზიებით, რომლებიც გამართეს აქ ზოგიერთებმა, რის გამოც წამალი ერთი-ორად გაგვიაფდა. დღეს ერთი აფთექარი მეორეს შესცქერის ღრენით, ერთს მეორესი სისხლი სწყურია, ასე, რომ უეჭველია, მათ შორის შეტაკება მოხდება!

ამ ჟამად რაღასაც აპირებს ხონი; ლამის პროგრესსი შემოგვეპაროს: აქა-იქ ხმა არის, რომ აქაური ორ-კლასიანი შკოლა ოთხ-კლასიან სასწავლებლად უნდა გადაკეთდესო! ამისი პროექტი კიდევაც დამტკიცდა და მესამე კლასი მომავალ სექტემბრის თვიდამ უნდა გაიხსნასო! სწავლა ამ ერთის წლით ისევ იმ პროგრამმით იქნება, როგორც დღემდის იყოვო! უთქვამს ქუთაისის გუბერნიის სასოფლო შკოლების დირექტორს, უფ. მარსოვს.

ღმერთმა კარგი დაგმართოსთ, კარგი და სასიხარულო ამბავი ეს იქნას ყველასთვის, თუ რომ ამ საქმემ სხვანაირი ხასიათი არ მიიღო, არ გადატრიალდა! ბევრი სხვა-და-სხვა კეთილი საქმეების პროექტები იბადებიან ჩვენს დაბაში, მაგრამ, საუბედუროთ, უნაყოფოდ ჰკვდებიან! ამ შკოლას წასრულ წლებშიაც მიუმატეს მოსამზადებელი კლასი, მაგრამ ნახევარი წლის უკან ისევ გამოაკლეს; საქალებო შკოლა გვქონდა და ისიც დაიხურა!

„ცხენის წყლიდამ" წყალი უნდა გამოვიყვანოთო! ხონში და სხვა-და-სხვა ჩარხები უნდა ავაბრუნოთო!" ყვიროდნენ, მაგრამ ყვირილი-ყვირილად დარჩა!

დიდად მსურველი ვართ დღევანდელი საქმეც ამ გზას არ დაადგეს!

სხვა საზოგადო ახალი ამბები ჩვენში ქორი და ჭორიაკობა გახლავსთ! ათასი ჭორი აქ ერთ გროშათ იყიდება!

სხვაც ბევრია ახალი ამბები, მაგრამ დარჩეს!..

ხონელი.

*** გურიიდამ, სოფ. ლანჩხუთიდამ გვწერენ, რომ იქ ერთ მოხუცებულს აქვს წიგნი, რომელსაც „სჯულის კანო-

ნი" ჰქვიან. ეს წიგნი მეტი რამ მშვენიერი ხელით არის დაწერილი ხუცურათ. ამ წიგნის ავტორი ბოლოში ასე სწერს: „აღვსწერე წმიდა ესე წიგნი, სულისა და გონებისა განმანათლებელი—სჯულის, კანონის ტიბიკონი ძველი და ახალი, მე ცოდვილმან მღვდელმან ბასილ, ნუნისის ქანდელაკმან და მახანის ციხის დეკანოზმან ქორონიკონსა: უჲდ ვიყავი წლისა: ჲზ".

„ჩემი აზრით, ეს წიგნი ყურადღების ღირსია და სასარგებლო ჩვენი ლიტერატურისათვის. მსურველს შეუძლია წიგნის მოსაპოებლათ მიმართოს დათა ქვირკელიას ოზურგეთში".

„დროების" კორრესპონდენცია

საჩხერე, 21 აგვისტოს. იმ შემთხვევის შესახებ, რომელიც მოხდა ამას წინეთ ს. ჭალას აზ. აბაშიძეებთ და გლ. ჭიტაძეებთ შორის, საუბედუროთ უკანასკნელებისა და რომელიც ვაცნობეთ „დროების" მკითხველებს 149 №-ში, გამომძიებელი გამოძიებას შეუდგა და კიდევაც გაათავებს ამ მცირე ხანში.

ორ მკვდარს მესამეც უკან მიედევნა და დანარჩენი დაჭრილები, თუმც სიკვდილით, როგორც ამბობენ, არ მოკვდებიან, მაგრამ რაოდენიმე კი დაშავდებიან.

უ. გამომძიებელმა ამ საქმეში იმოდენი კაცთ-მოყვარეობა გამოიჩინა, რომ ბრალდებულებისაგან დიდი მადლობა დაიმსახურა: გამოძიება იმ დრომდი შეაჩერა, სანამ ბრალდებულებმა თავდებები და საჭირო მოწმეები არ იშოვეს, რადგანაც მან წინათვე იცოდა, რომ შემდეგ ჩვენების ჩამორთმევისა, კანონის ძალით, ბრალდებულები, თუმც თავდებები არ ეყოლებოდათ, უნდა დაეჭირათ და ეს შეურაცხყოფა არ უნდოდა მათთვის მიეყენებინა.

სწორეთ უნდა მოვიხსენოთ, ბრალდებულები დიდს მადლობას უძღვნიან უფ. გამომძიებელს, ნამეტურ მისთვის, რომ იმან ერთგულათ დაარიგა ისინი და მისცა ღონის-ძიება თავდებებისა და მოწმების შოვნისა და სხ. მასთან პოლიციამაც, რომ დაეჯერებია ვისმეს, „პროსტაია დრაკა" დაარქვა და კინაღამ საქმე მომრიგებელ სამსჯავროში არ გადასცა.

ამისთანა კაცთ-მოყვარეობამ ახალი გამომძიებლისამ აღძრა გამარჯვებულებთ, ბრალდებულებთ შორის ზიზღით მოხსენება და დამარცხებულებთ შორის ნატვრა და ქება მყოფის გამომძიებლის უფ. მ., რომელმაც დაუზოგავათ იცოდა სამართლისამებრ მოპყრობა დამნაშავეებისა....

დღეს წარმოუდგინა აქაურ გამომძიებელს ერთმა მამასახლისმა სოფ. წირქვალიდგან მარჯვენა ხელი ერთი ახალგაზდა, გასათხოვარი ქალისა, რომლისათვისაც განზრახვით მოუჭრია ერთ ახალგაზდა მის მოგვარეთაგანს, ბაფრინდაშვილს. ხელი არის გადახსნილი მაჯასთან, სახსარში.

მიზეზი ამ მხეცური მოქმედებისა, როგორც სთქვეს, აი რაში ყოფილა: ბიჭს დიდი ხანი სდომებია თავისი ნათესავის (ბიძაშვილათ ერგებათ), ლამაზი ქალის გაუპატიურება, რაზედაც ქალი არ დათანხმებია; ამისათვის მას უთქვამს: უკეთუ ის არ აღასრულებს მის სურვილს, ისე დაამახინჯებს, რომ გასათხოვრათ აღარ ივარგოს. და ეს დაპირება ასე აუსრულებია:

ის საწყალი ქალი და მეორე სხვაც წასულან მახლობელ ტყეში შეშის მოსატანათ; ამ შემთხვევით უსარგებლნია იმ ყმაწვილსაც, გაყოლია უკან, დაუჭერია ტყეში და მოუჭრია დანით მარჯვენა ხელი. მეორე ქალს ბევრი უყვირია და კიდევაც უცემია ბიჭისათვის, მაგრამ ვერაფერს შეფარებია.

როდესაც ბიჭი გაქცეულა, გამწარებული ხელ მოჭრილი ქალი წამოვარდნილა, დაუვლია მარცხენა ხელი მოჭრილი ხელისათვის და მიუტანია სახლში შეწუხებულს.

დამნაშავე მამასახლისს დაუჭერია და მოჭრილი ხელით წარუდგენია გამომძიებლისათვის...

წასრულ კვირაში აქ დაეცნენ ავაზაკები ღამით მინდორში ორ რაჭველს, რომლებმაც კამბეჩები ჩამორეკეს გასას-

ფელტონი

მეფის არჩილისაგან თქმული (*)

ვაი სრულად ცუდათ ჰყოფასა,
ვაი სულ შაირობასა!
ვაი სიმდიდრეს უჯეროს,
ვაი გრძლად ღარიბობასა!
ვაი სოფლის ადრე გავლასა,
ვაი დღეთ ავთ შესწრობასა!
ვაი ავი მოყვრის ყოლასა,
ვაი სულ უმოყვრობასა!
ვაი ავი ბატონის ყოლასა,
ვაი სრულ უყოლობასა!
ვაი კაცსა უმეგობროსა,
ვაი ცრუსთანა ყოლასა!
ვაი დღე უზმათ ყოფასა,
ვაი ავს მასპინძლობასა!
ვაი გულ-ფიცხელს და უწყალოს,
და მისსა ულმობლობასა!
ქარგს ავდროს სჯობს სიკვდილი
ავ დროთა შემოსწრებასა.
ომის დღისავ სჯობს შესწრება,
ცრუ კაცთ ლხინთა შესწრებასა!
სჯობს მეგობართა ამაოდ
ქარგ კაცთა შორის დანახვა!
მჯობს მავნებელის ხელისა
სოკვეთა, არად შენახვა!
ვინ ერთს ჩოხაში ხვევია,
სჯობს გასცეს, ავად შენახვას.
მაშ რამე ეყოს მომხვეჭთა,
უბრალოდ უნჯთა მონახვას!
ცხელს მზეში ვიჯდე, რამ გამა,
თუ კაცსა ვახლდე კეთილსა;
ჩრდილში გვერდს უჯდე, რა უყო,
სიკეთის ფესვ მოკვეთილსა!
დათმობა სჯობს მარბიელთა
უმჯავროდ წინ წადგომასა;
ქლდეზედ წოლა სჯობს სამუდმოდ
უსჯულოთ კვალ წარდგომასა!
ლომთ საყოფელსა დაადგერ
და ნუ სახლსა მოღალისასა;
თორ ვინ გაუძლო გასმენდეს
სიტყვასა სრულ ვალისასა!
ქაცს შეაწუხებს გულისა
სიტყვათა უთქმელობანი;
მაგრამ სჯობს ცრუ კაცს არ უთხრა,
მიგჭირდეს ვით ობლობასა!
ვით ცივი ოფლი დიდ სიცხეს,
დააცხრობს, გაანელებსა,—
აგრე ჭირთა თქმა ბრძენთანა
დაუხსნის მის სიძნელებსა!
უადვილეა დაკვლევა,
უინულზედ ბერის მელისა,—
ვიდრე მართლისა შემჩნევა
მზაკვრისა ენა გრძელისა!
თუ ცოდვა მოძღვარს არ უთხარ,
სხვით არათ მოინელება,
სიტყვა სულთ საკურნებელი
სათქმელად ნუ გეძნელება!
შეუნანებლად ცოდვასა
ვერავინ მოინელებსა,
სანთლისა აუნთებლად
განსდევნის ვინ სიბნელესა?
ბერო თუ სოფელს ვერა სთმობ,
ქუნძულით რათ იბერები?
თუ რამ იცოდე, გვიბრძანე,
თვარ ცუდათ ნუ იბერები!
ზღვაც დასწყნარდება ღელვისგან,
ქარი რა აიძულებდეს;
იქნება კაცი ასეთი,
ჩხუბს ვერათ მოიძულებდეს!
ვაი წარმდებსა სიცრუეს,
ვაი სიმართლის თმობასა!
ვაი ავს ცხენზედ ჯდომასა,
ვაი სრულ ქვევითობასა!
ვეჰა, მოლექსენო, ლექსისას
ვერ ბრძანებთ უგვარობასა;
მის-მის ადგილთა სიტყვათა,
მუნასიბთ მოძვირობასა!
თუ არ დამლოცოთ. ნურც დამწყევთ,
ჰრიდეცა ავ პირობასა;
ამიერიდამ ესდუმენი
ლექსთა-თქმა შაირობასა!..

(*) ეს ლექსი გარდმოგვცა ჩვენ ერთმა, ძველი ხელთ-ნაწერი ქართული წიგნების შემგროვებელმა, და დავინახეთ რა მკითხველებისათვის საინტერესოდ, როგორც საქართველოს მეფის ნაწერი, აქ დავბეჭდეთ უმეტ-ნაკლებოთ.

რედ.

ყიდლათ და ათასი მანეთი ფული წაართვეს.

საწყლები დადიან ურუგეშოთ ხელგულ დაკრეფილნი. ისეთი ბნელი ღამე ჰყოფილა, რომ თვალითაც ვერ დაუნახავსთ ავაზაკები.

Сахзрелли.

სამეგრელო, 25 Агвистоს. ერთ კვირაზედ მეტი იქმნება, რაც Абаишс სტანციაზედ ქალაქიდგან ჩამოვიდა ორი სომეხი. ესენი აქ ქურდებსავით დაძვრებოდნენ და სჩანდა, რომ რაღაცა საიდუმლო საქმეს აკეთებდნენ. მათი ხელობა არავინ იცოდა და ცნობაც არავის ჰქონდა, გარდა ამ სტანციის ორი მედუქნისა, რომელთაც მეგობრული კავშირი ქონდათ ამათთან.

Болоს აღმოჩნდა, რომ ეს სომხები ვაჭრები ჰყოფილან და ჩამოსულან ქალაქში გასაყიდი ქალების წასაყვანად. ჯერ მიუსყიდნიათ ფიცით ეს ორი მედუქნეები და მათის შემწეობით შესდგომიან თავიანთ საზიზღარ ვაჭრობას; მერმე შეუსყიდნიათ თვით მამასახლისი, რომელსაც დიდი შემწეობა მიუცია მათთვის და წინათვე ბილეთები დაუმზადებია ქალაქში წასაყვანი ქალებისათვის. რამდენიმე დღის განმავალობაში ამ მოვაჭრე კაცებს მოსყიდული პირების შემწეობით მოუგროვებიათ რამდენიმე ახალგაზდა ქალები და მომზადებულან Тфилისში წასასვლელად 25 მარიამობისთვისათვის; მოუყვანიათ საცოდავი ქალები სტანციაში და ღამე დაუმალავსთ დუქანში. Уველა ცხადათ ხედავდა, მაგრამ ამ ბოროტ-მოქმედებას ყურადღებას არავინ აქცევდა: თვით მამასახლისი და სტანციის ვაჭრების დეპუტატა მედუქნე პ—ი პირველ მონაწილე პირებად გამოჩნდნენ ამ საქმეში. Аმის გამო გაბრაზებული სხვა მედუქნეები იმ ღამეს მიდევიან დუქანს, სადაც დამალეს ქალები, და დაუშენიათ ქვები; რამოდენიმე მინუტის შემდეგ შესულან დუქანში და უნახავთ იქ რამდენიმე ქალი და ერთი იმ სომეხთაგანი.

Бათენდა მეორე დღე და სომხები თავისას არ იშლიდნენ. Сასოფლო სასამართლოს წარმომადგენელთაგანი კიდევ არავინ არ სჩანდა. Бოლოს რამდენიმე უმაწვილებმა თავს იდვეს ამ სასირცხო მოქმედების დარღვევა და ამის გამო მოინდომეს ქალით ამ უსინიდისო სომხების განდევნა. Шეხვდნენ ერთს იმათგანს მაიდანზედ და უნდოდათ ეცემნაც; მაგრამ სომეხი გაიქცა დუქანში, სადაც ბევრი მომხრე და დამცველი იშოვნა მან. Уმაწვილები დუქნამდინ მიყვნენ, მაგრამ შიგ არ შეუშვეს. Бამოვარდა მედუქნე პ. მ—ვი და საძაგელი ლანძღვის და გინების შემდეგ შესძახა ამ უმაწვილებს:

—„რა გინდათ ჩემ დუქანში, წადით, გამეცალეთო!“

Дუქნის წინ იყვნენ რამდენიმე აზნაურები, რომელთაც უსათუოდ ეცოდინებოდათ საქმე რაშიაც აყო, მაგრამ ერთი ხმით იძახდნენ:

—„რას ეჩჩით იმ სომეხს, ხომ არაფერი დანაშაულში არ არისო!“

Аმას გარდა დუქნის წინ გამოჩნდა კიდევ ერთი რუსულად ჩაცმული კაცი და შესძახა იმ უმაწვილებ:

—„Пოშოლ ვი, ზაჩემ ხოდით სუდი დუხან.“

Ეს ჰყოფილა ერთი ვიღაც უადგილო ფერშალი, რომელიც ამ პ. მ—ვის სახლში იმყოფება დროებით და გლეხებს სკარცავს თავისი მედიცინის ცოდნით. მეორე სომეხი სხვა დუქანში დამალულა. Аმ ხანკრძლივ ლაპარაკში პოეზდიც მოვიდა Абаишს სტანციასთან და დუქნის წინ მოგროვილი ხალხი სრულიად დაიფანტა.

Сოტა ხნის შემდეგ ეს სომხები დუქნებიდგან მალულად გამოვიდნენ და შეიპარნენ Тბილისში მიმავალ პოეზდის ვაგონში. Саუბედუროდ, ბოლოს გაიგეს, რომ ქალები, რომლებიც იმ ღამეს დამალული ჰყავდათ დუქანში, ამ სომხებს დილით ადრე გაუპარებიათ Сამტრედიაში.

Аმ ნაირად, რამდენიმე პირმა ჯიბე საკმაოდ გაიტენა და გარყვნილ ვაჭრებს შეუბრალებლად მიყიდა თავისი სამშობლო მხრის ქალები!?

Аმ ნაირ საზიზღარ ამბავს ცუდი გავლენა ექმნება დაბალი ხალხის ცხოვრებაზედ. Ეს ბოროტი მოქმედება დარჩა სრულიად უყურადღებოდ და განურჩეველად. Мამასახლისი და მედუქნეების დეპუტატი ამ საქმის თაობაზედ ხმას არ იღებდნენ, რადგანაც ჯიბეები საკმაოდ ქონდათ დატენილი. Мგონი, ეს ანბავი მისულა თვით მამასახლისის უფროსთანაც, მაგრამ სრულიად არაფერი განკარგულება გვინახავს ჯერ.

Маგრამ, იმედია, მთავრობა არ დაადგებს ამ ბოროტ-მოქმედებას უყურადღებოდ და მერმისთვინ მაინც გაუქმებს ამნაირ უსინიდისო ვაჭრობას!

Мეგრელი გლეხი.

ზუგდიდი, 22 Агвистоს. ზუგდიდის უეზდი გარდა დაბა ზუგდიდისა, Анაკლიისა და Уულევისა (Редутკალისა), ოც-და-ცამეტ (33) საზოგადოებას შეიცავს. Тითო საზოგადოებაში საშვალი რიცხვით 450 მეოჯახე გლეხი იქნება.

Аქ არის გახსნილი სასწავლებლები 1874 წლიდგან შერდგენილი საზოგადოების განჩინებით 14 და ორს საზოგადოებაში, თუმცა ღა განჩინება შედგენილი და დამტკიცებული არის Мუთაისის ღუბერნატორისაგან, ჯერეთ არ გაუხსნიათ. Сაზოგადოებას, რომელსაც სასწავლებელი აქვს, სასწავლებლისათვის სადგომი არ აღუშენებია, უმაწვილები იკრიბებიან ერთ ოთახში საგლეხო სასამართლოისა და სწავლობენ იქ: წიგნები უკავიათ ხელში და აბგები წიგნებით უდევსთ პოლზედ. Ერთის სიტყვით სასწავლებელში არავითარი მორთულობა არ არის: სტოლები, სკამები, საწერი ფიცარი და სხვა... Ასე რომ სასწავლებელში უმაწვილები იშვიათად შეიძლებენ, რომ სწერდნენ, კითხვაც მათ კარგათ არ შაუძლიათ, რადგანაც ამ სახლის მეორე ოთახში გლეხები იკრიბებიან და არჩევენ გლეხების საჩივრებს.

Масწავლებელს ეძლევა წელიწადში 240 მანეთი და 60 მანეთი უნდა იკრიბებოდეს სასყიდელათ სასწავლებლისათვის სახელმძღვანელო საგნებისა, მაგრამ, ჩვენდა საუბედუროთ, ვერც მასწავლებლები თავის დროზედ დაუჩივლელათ ვერ ღებულობენ ხვედრს ჯამაგირს. Рაიცა შეეხება 60 მანეთსა—რას უშვრებიან მამასახლისები, Ღმერთმან უწყის და არა კაცმან!.. Ეს კი ნამდვილი არის, რომ ამ ფულებით 1874 წლიდგან 300 მანეთი შესდგებოდა და სასწავლებელს წიგნებითა და მებელით მაინც გააწყობდა. Маგრამ, როგორც ზევით ვსთქვი, სასწავლებელს არასფერი არა აქვს. Зამთრით აქ ცეცხლი არ ინთება, ამისთვის იანვრის თვეში ძლიერ ცოტა მოწაფენი დაიარებიან.

Шაგირდები იქმნებიან სასწავლებელში საზოგადოდ არა უმეტეს 25 უმაწვილისა, რომელთაც მიიღებენ სეკტემბერში და Иანვარში. Уმაწვილები სასწავლებელში ნაკლებად დაიარებიან, გარდა მოხსენებულის თვისა, გლეხების მუშაობის დროსა, ესე იგი პირველ თვეებში გაზაფხულისა და შემოდგომისა.

Тითოეულს საზოგადოებ ის მეოჯახე გლეხსა სასწავლებლის სასარგებლოდ წელიწადში ხთება 70 კაპ. აღნიშნულის 300 მანეთის შესამსებლად.

Аქ ისეთი გავრცელებული საზოგადოებები არ არიან, რომ შეიძლებოდეს გაკეთდეს ერთი სასწავლებელი ორ საზოგადოებისთვის: ასე რომ თუმც სასწავლებელი გაკეთდა საზოგადოების ნაპირზედ—ზოგიერთმა უმაწვილმა უნდა იაროს ოთხი ვერსი.

Зუგდიდის უეზდშიდ სწავლას ისე გულ-გრილად უყურებს მდაბალი ხალხი რომ ორმა საზოგადოებამ (Ქორცხელის და Ჯვარის) სთხოვეს უფ- მაზრის უფროსს საშუალება მათის სასწავლებლების დახურვისა. Аქიდგან სჩანს, რომ ახალი სასწავლებელის გახსნას არავინ ფიქრობს და საზოგადოება საჭროთაც არ პოებს...

Аმასთან დაესძენ, რომ არ იქმნება უსარგებლო, რომ მამასახლისები დაიქირავებდნენ ცოტა ნასწავლს და კარგი ყოფა-ქცევის მქონე მწერლებს, რომელთაც გარდა კანცელარიის საქმეების რიგიანად გაკეთებისა შეეძლებათ მოწაფეების სწავლება და მასწავლებლის დახმარება.

Аგრეთვე სასურველია მასწავლებლებს ჯამაგირი ეძლეოდეს უეზდის საასამართლოდგან და არა მამასახლისებისაგან, რომელნიც მმართებლობის მოთხოვნილებას სვინიდისიერათ ვერ ასრულებენ.

Ეთი Вინმე.

ᲒᲐᲜᲪᲮᲐᲓᲔᲑᲐᲜᲘ

ᲡᲐᲧᲛᲐᲬᲕᲘᲚᲝ ᲒᲐᲚᲘ
და
ᲔᲚᲔᲛᲔᲜᲢᲐᲠᲣᲚᲘ ᲨᲙᲝᲚᲐ.

ᲡᲝᲚᲝᲚᲐᲙᲖᲔᲓ, ᲕᲔᲚᲘᲐᲛᲘᲜᲝᲕᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐᲖᲔᲓ, თ. ᲐᲛᲐᲢᲣᲜᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲨᲘ

მიღება და ეკზამენები მოსწავლე ქალ-ვაჟთა დაიწყება 20 აგვისტოს; სწავლა დაიწყება 3 სექტემბერს 1879 წ.

საყმაწვილო ბალში მიიღებიან ბავშვები ორივე სქესისა, რომელნიც წლოვანებით 4-დამ 7 წლისანი იქნებიან, შკოლაში კი—7 წლიდამ 14 წლამდი.

ᲐᲛ ᲨᲙᲝᲚᲐᲨᲘ ᲙᲣᲠᲡᲘᲡ ᲨᲔᲡᲠᲣᲚᲔᲑᲘᲡ ᲨᲔᲛᲓᲔᲒ ᲨᲔᲣᲫᲚᲘᲐᲜᲗ ᲨᲔᲕᲘᲓᲜᲔᲜ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲚᲔᲑᲘᲡ 1, და 2 ᲙᲚᲐᲡᲔᲑᲨᲘ!

(6—4)

ᲥᲐᲠᲗᲣᲚᲘ ᲬᲔᲠᲘᲡ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲘ

ᲓᲔᲓᲐᲜᲘ

(პროპისი) სურათებით

შედ. ᲐᲜ. ᲯᲣᲚᲔᲚᲘᲡᲐᲒᲐᲜ

ᲒᲐᲛᲝᲕᲘᲓᲐ და ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ შემდეგ ადგილებში:

ᲗᲑᲘᲚᲘᲡᲨᲘ: ᲩᲐᲠᲙᲕᲘᲐᲜᲘᲡ, ᲕᲐᲠᲗᲐᲜᲝᲕᲘᲡ და ᲒᲠᲘᲥᲣᲠᲝᲕᲘᲡ წიგნის მაღაზიებში,

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲨᲘ: სასულიერო სასწავლებელში და ᲐᲜᲢ. ᲚᲝᲠᲗᲥᲘᲤᲐᲜᲘᲫᲘᲡ ᲑᲘᲑᲚᲘᲝᲗᲔᲙᲐᲨᲘ,

ᲡᲐᲛᲔᲒᲠᲔᲚᲝᲨᲘ: სასულიერო სასწავლებელში Დ. ᲡᲣᲯᲣᲜᲐᲡ ᲗᲝᲤᲣᲠᲘᲫᲘᲡ ᲚᲣᲥᲐᲜᲨᲘ და ᲐᲑᲐᲨᲐᲨᲘ უფ. ᲐᲜᲢ. ᲥᲔᲙᲔᲚᲘᲐᲡᲗᲐᲜ ᲨᲙᲝᲚᲐᲨᲘ,

ᲝᲖᲣᲠ�გᲔᲗᲨᲘ: სასულიერო სასწავლებელში,

ᲮᲝᲜᲘᲨᲘ: უფ. ᲯᲐᲚᲐᲒᲐᲜᲘᲫᲔᲡᲗᲐᲜ,

ᲒᲝᲠᲡ: სასულიერო სასწავლებელში,

ᲗᲔᲚᲐᲕᲘ: სასულიერო სასწავლებელში და ᲮᲘᲠᲡᲔᲚᲝᲕᲘᲡ წიგნის მაღაზიაში,

ᲡᲘᲦᲜᲐᲦᲘ: უფ. Კ. ᲑᲐᲚᲐᲨᲕᲘᲚᲘᲡᲗᲐᲜ.

ᲕᲐᲡᲘ ᲔᲠᲗᲘᲡ ᲔᲒᲖᲔᲛᲠᲚᲘᲐᲠᲘᲡᲐ ᲐᲑᲐᲖᲘ.

(5—2)

ᲒᲐᲛᲝᲪᲕᲘᲓᲐ და ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ

ᲡᲐᲮᲐᲚᲮᲝ ᲡᲐᲔᲥᲘᲛᲝ ᲬᲘᲒᲜᲘ

ᲙᲐᲠᲐᲒᲐᲦᲘᲜᲘ

შედგენილი

მღ. დავით ᲚᲐᲛᲑᲐᲨᲘᲫᲘᲡᲐᲒᲐᲜ.

ᲒᲐᲛᲝᲪᲔᲛᲐ ᲞᲘᲠᲕᲔᲚᲘ.

ᲕᲐᲡᲘ ᲒᲐᲒᲖᲐᲕᲜᲘᲗ ᲣᲧᲓᲝᲗ ᲔᲠᲗᲘ ᲛᲐᲜᲔᲗᲘ, ᲧᲓᲘᲗ ᲔᲥᲕᲡᲐ ᲐᲑᲐᲖᲘ.

ᲬᲘᲒᲜᲘᲡ ᲧᲘᲓᲕᲐ ᲨᲔᲘᲫᲚᲔᲑᲐ:

ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲨᲘ—ᲩᲐᲠᲙᲕᲘᲐᲜᲘᲡ წიგნის მაღაზიაში.

ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲨᲘ—ᲡᲘᲛᲝᲜ ᲪᲔᲠᲕᲐᲫᲘᲡ მაღაზიაში

ᲐᲮᲐᲚ-ᲡᲔᲜᲭᲐᲙᲨᲘ—ᲑᲚᲐᲚᲝᲩᲘᲜᲡ ᲡᲘᲡᲝᲠᲓᲘᲐᲡᲗᲐᲜ.

ᲖᲣᲒᲓᲘᲓᲨᲘ—ᲑᲚᲐᲚᲝᲩᲘᲜ ᲛᲘᲮ. ᲛᲔᲣᲜᲐᲠᲒᲘᲐᲡᲗᲐᲜ.

ᲚᲔᲩᲮᲣᲛᲨᲘ (ᲚᲐᲜᲩᲮᲣᲗᲨᲘ)—ᲑᲚᲐᲚᲝᲩᲘᲜ ᲘᲚᲐᲠᲘᲝᲜ ᲑᲔᲠᲘᲫᲘᲡᲗᲐᲜ.

ᲡᲐᲩᲮᲔᲠᲔᲨᲘ—ᲣᲐᲠᲐᲛᲐᲜ ᲩᲮᲔᲘᲫᲘᲡᲗᲐᲜ—ᲡᲐᲡᲝᲤᲚᲝ ᲨᲙᲝᲚᲐᲨᲘ.

ᲒᲝᲠᲨᲘ—ᲞᲐᲕᲚᲔ ᲑᲣᲠᲯᲒᲐᲜᲐᲫᲔᲡᲗᲐᲜ (ᲡᲐᲡᲣᲚᲘᲔᲠᲝ ᲡᲐᲡᲬᲐᲕᲚᲔᲑᲔᲚᲨᲘ).

ᲣᲕᲘᲠᲘᲚᲐᲨᲘ—ᲑᲚᲐᲚᲝᲩᲘᲜ ᲓᲐᲕᲘᲗ ᲚᲐᲛᲑᲐᲨᲘᲫᲘᲡᲗᲐᲜ.

ᲓᲐᲑᲐᲠᲔᲑᲐ ᲨᲔᲘᲫᲚᲔᲑᲐ ᲗᲕᲘᲗᲝᲜ ᲒᲐᲛᲝᲛᲪᲔᲛᲚᲘᲡᲐᲒᲐᲜ, მღ. Დ. ᲚᲘᲛᲑᲐᲨᲘᲫᲘᲡᲐᲒᲐᲜ (Დ ᲣᲕᲘᲠᲘᲚᲘᲓᲐᲛ), ᲐᲛ ᲐᲓᲠᲔᲡᲘᲗ: Въ м. Квирилы (Кут. губ.). Священнику Давиду Гамбашидзе. ᲕᲘᲜᲪ ᲐᲗ ᲔᲒᲖᲔᲛᲠᲚᲘᲐᲠᲘᲡ ᲛᲔᲢᲡ ᲓᲐᲘᲑᲐᲠᲔᲑᲡ, ᲛᲐᲜᲔᲗᲘᲡ ᲝᲠᲘ ᲨᲐᲣᲠᲘ ᲓᲐᲔᲗᲛᲝᲑᲐ.

ᲛᲝᲕᲘᲢᲐᲜᲔ ᲓᲘᲓ-ᲫᲐᲚᲘ ᲤᲘᲙᲠᲔᲑᲘ ᲤᲘᲜᲕᲘᲡᲐ და ᲜᲐᲫᲕᲘᲡ ᲮᲔᲔᲑᲘᲡᲐ კარების, ფანჯრებისა და იატაკებისათვს. სრულებით მშრალი ფიცრებია, ოთხი წლის დახერხული.

ᲕᲘᲡᲐᲪ ᲐᲛ ᲮᲘᲡ ᲛᲐᲡᲐᲚᲘᲡ ᲨᲔᲫᲔᲜᲐ ᲰᲚᲣᲠᲡ ᲨᲣᲫᲚᲘᲐᲜ ᲛᲘᲛᲐᲠᲗᲝᲗ ᲐᲠᲡᲔᲜᲐᲚᲘᲡ ᲥᲣᲩᲐᲖᲔ-ᲤᲣᲚᲘᲜᲝᲕᲘᲡ ᲡᲐᲮᲚᲔᲑᲨᲘ № 31; ᲘᲙᲘᲗᲮᲝᲡ უფ. ᲕᲐᲚᲔᲠᲘᲐᲜ ᲩᲔᲩᲣᲢᲘ.

„ᲑᲣᲢᲘᲐᲚᲒᲐ“

ᲕᲝᲓᲔᲕᲛᲚᲘ

ᲐᲙᲐᲙᲘ ᲬᲔᲠᲔᲗᲚᲘᲡᲐ

ᲘᲡᲧᲘᲓᲔᲑᲐ ᲩᲐᲠᲙᲕᲘᲐᲜᲘᲡ, ᲕᲐᲠᲗᲐᲜᲝᲕᲘᲡ Დ ᲒᲠᲘᲥᲣᲠᲝᲕᲘᲡ წიგნის მაღაზიებში, აგრევე უფ. ᲨᲐᲕᲔᲠᲓᲝᲕᲘᲡ ᲑᲐᲖᲔᲗᲘᲡ ᲡᲐᲐᲒᲜᲔᲜᲢᲝᲨᲘ, ᲑᲣᲚᲕᲐᲠᲖᲔ.

რკ. გზა.	დილ.		საღამ.		II კ.		III კ.	
Თფილისი . .	9	21	5	18	მ	კაპ.	მ.	კაპ.
მცხეთა . . .	10	11	6	27	-	85	-	44
ბორი. . . .	11	58	9	43	3	„	1	53
ხაშური . . .	1	29	11	57	4	73	2	42
სურამი . . .	1	44			4	90	2	61
შვირილა . .	5	49			7	21	3	69
რიონი. . . .	6	57			8	44	4	31
სამტრედია .	7	51			9	66	4	93
ახალ-სენაკი	8	43			10	71	5	47
ფოთი. . . .	9	50			12	24	6	26
ფოთი	9	3						
ახალ-სენაკი.	10	14			1	53	-	78
სამტრედია .	11	5			2	61	1	33
რიონი . . .	12	13			3	84	1	97
შვირილა . .	1	18	ღამე.		5	3	2	56
სურამი . . .	5	12	1	10	7	34	3	74
ხაშური . . .	5	39	1	37	7	51	3	84
ბორი	7	5	4	8	9	24	4	73
მცხეთა . .	8	50	6	59	11	39	5	82
თფილისი. .	9	31	7	56	12	24	6	26

ᲢᲔᲚᲔᲒᲠᲐᲤᲘ

	მან	კაპ.
ᲝᲪᲘ ᲡᲘᲢᲧᲕᲐ ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲓᲐᲛ		
ᲙᲐᲕᲙᲐᲡᲘᲘᲡ ᲐᲥᲔᲗᲐ ᲛᲮᲠᲘᲡ ᲧᲕᲔᲚᲐ ᲥᲐᲚᲐᲥᲔᲑᲨᲘ	—	50
ᲠᲝᲡᲢᲝᲕᲘ, ᲝᲓᲔᲡᲐᲡ, ᲛᲝᲡᲙᲝᲕᲘ,	2	—
ᲞᲔᲢᲔᲠᲑᲣᲠᲒᲘᲡ, ᲕᲐᲠᲨᲐᲕᲘᲡ	2	—
ᲝᲡᲛᲐᲚᲔᲗᲨᲘ, ᲨᲕᲔᲘᲪᲐᲠᲘᲐᲨᲘ .	3	—
ᲘᲢᲐᲚᲘᲐᲨᲘ და ᲡᲐᲤᲠᲐᲜᲒᲔᲗᲨᲘ .	3	50
ᲘᲜ�გᲚᲘᲡᲨᲘ.	3	75

ᲤᲝᲩᲢᲐ

ა) ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲓᲐᲛ: ᲡᲐᲛᲖᲦᲕᲐᲠ ᲒᲐᲠᲔᲗ, ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲡ, ᲠᲣᲡᲔᲗᲡ—ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲓᲦᲔ ᲙᲕᲘᲠᲐᲡ ᲒᲐᲠᲓᲐ. ᲖᲣᲒᲓ. ᲝᲠᲨ. და ᲮᲣᲗᲨ. ᲝᲖᲣᲠ.—ᲞᲐᲠᲐᲡᲙ. და ᲝᲠᲨ. ᲙᲐᲮᲔᲗᲡ—ᲡᲐᲛᲨ. და ᲨᲐᲑ. ბ) ᲥᲣᲗᲐᲘᲡᲘᲓᲐᲛ: ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ და ᲤᲝᲗᲘᲡᲘᲐᲙᲔᲜ—ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲓᲦᲔ ᲙᲕᲘᲠᲐᲡ ᲒᲐᲠᲓᲐ. ᲝᲖᲣᲠᲒᲔᲗᲡ—ᲝᲠᲨ. და ᲞᲐᲠᲐᲡᲙ.

	კაპ
ᲬᲘᲒᲜᲘᲡ ᲒᲐᲒᲖᲐᲕᲜᲐ ᲠᲣᲡᲔᲗᲨᲘ და ᲡᲐᲛᲮᲠᲔᲗᲐᲠ ᲒᲐᲠᲔᲗ:	
ᲚᲘᲐ ᲬᲘᲒᲜᲘᲡ	3
ᲓᲐᲑᲔᲭᲓ-ᲚᲘᲡ (ᲡᲐᲛᲘ ᲛᲘᲡᲮᲐᲚᲘ) .	7

ᲛᲐᲖᲐᲜᲓᲐ

	მან	კაპ
ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲘ 9 ᲐᲒᲕᲘᲡᲢ.		
ᲨᲥᲒ. თეთ. ᲑᲐᲜᲯᲘᲡᲐ ᲤᲣᲗ.	2	40
ᲨᲥᲒ. ᲬᲘᲗᲔᲚᲘ . .	1	70
ᲛᲐᲠᲘ ᲤᲣᲗᲘ . . .	1	35
ᲑᲐᲛᲑᲐ ᲛᲠᲔᲕᲜᲘᲡᲐ, ᲤᲣᲗᲘ.	8	40
—ᲐᲛᲔᲠᲘᲙᲘᲡᲐ, ᲤᲣᲗᲘ .	9	30
ᲑᲐᲠᲔᲜᲢᲘᲚᲘ ᲑᲐᲛᲑᲐ ᲤᲣᲗᲘ.	10	60
ᲛᲐᲢᲚᲘ ᲗᲣᲨᲣᲠᲘ ᲤᲣᲗᲘ.	8	50
—ᲗᲘᲠᲐᲥᲛᲘᲡᲐ ᲤᲣᲗᲘ .	4	20
ᲐᲑᲠᲐᲨᲣᲛᲘ ᲜᲣᲨᲣᲠᲘ ᲡᲢ.	2	10
ᲥᲝᲜᲘ ᲤᲣᲗᲘ . . .	6	20
ᲥᲝᲜᲘᲡ ᲡᲐᲜᲗᲔᲚᲘ ᲤᲣᲗᲘ.	7	50
ᲡᲢᲔᲐᲠᲘᲜᲘᲡ ᲡᲐᲜᲗᲔᲚᲘ ᲤᲣ.	11	80
ᲮᲝᲠᲪᲘ ᲫᲠᲝᲮᲘᲡᲐ ᲚᲘᲢᲠᲐ	—	—
—ᲪᲮᲕᲠᲘᲡᲐ, ᲚᲘᲢᲠᲐ . .	—	—
ᲡᲞᲘᲠᲢᲘ ᲕᲔᲓᲠᲝ . . .	4	50
ᲨᲐᲥᲐᲠᲘ ᲑᲠᲝᲪ. ᲤᲣᲗ .	7	10
—ᲤᲮᲕᲜᲘᲚᲘ ᲤᲣᲗᲘ .	5	70
ᲣᲐᲕᲐ ᲠᲒᲕᲐᲚᲘ ᲒᲠᲒ. .	—	65
ᲖᲔᲗᲘ ᲥᲣᲜᲯᲣᲗᲘᲡᲐ ᲤᲣᲗᲘ.	15	80
ᲗᲐᲛᲑᲐᲥᲘ ᲮᲐᲨᲣᲐᲚᲝ ᲤᲗ.	6	80

ᲗᲤᲘᲚᲘᲡᲘᲡ ᲡᲐᲛᲙᲣᲠᲜᲐᲚᲝ.

ᲔᲠᲔᲕᲜ. მ. ᲓᲘᲓ., ᲬᲘᲜᲐᲛᲫᲦᲕᲐᲠᲝᲕ. ᲮᲐᲚᲚᲘ. ᲐᲕᲐᲗᲛᲧᲝᲤᲝᲑᲡ ᲛᲘᲘᲦᲔᲑᲔᲜ ᲧᲝᲕᲔᲚ ᲓᲦᲔ ᲓᲘᲚᲘᲡ 8 ᲡᲐᲐᲗᲘᲓᲐᲛ 10-ᲓᲘᲜ.

ᲝᲠᲨᲐᲑᲐᲗᲡ: ᲚᲘᲡᲘᲪᲔᲕᲘ და ᲑᲐᲠᲚᲔᲕᲘᲩᲘ—ᲨᲘᲜᲐᲒ. ᲐᲕᲐᲗᲛᲧᲝᲤᲝᲑᲘᲡ.

ᲡᲐᲛᲨᲐᲑᲐᲗᲡ: ᲕᲔᲠᲛᲘᲨᲕᲘᲚᲘ ᲨᲘᲜᲐᲒ. ᲐᲕᲐᲗᲛᲧᲝᲤ.; ᲠᲔᲘᲩᲘ—ᲗᲕᲐᲚᲘᲡ, ᲨᲣᲠᲐᲕᲚᲔᲕᲘ—ᲕᲔᲜᲔᲠᲘᲣᲚᲘᲡ, და ᲙᲐᲜᲘᲡ; ᲑᲐᲑᲝᲕᲘ—ᲒᲣᲚᲘᲡ და ᲨᲘᲜᲐᲒ.

ᲮᲣᲗᲨᲐᲑᲐᲗᲡ: ᲚᲘᲡᲘᲪᲔᲕᲘ—ᲨᲘᲜᲐᲒ, ᲐᲡᲢᲣᲐ-ᲪᲐᲢᲣᲠᲝᲕᲘ—ᲥᲐᲚᲘᲡᲐ და ᲑᲐᲕᲨᲕᲔᲑᲘᲡ ᲐᲕᲐᲗᲛᲧ.

ᲮᲣᲗᲨᲐᲑᲐᲗᲡ: ᲕᲔᲠᲛᲘᲨᲕᲘᲚᲘ—ᲨᲘᲜᲐᲒ. ᲐᲕᲐᲗᲛᲧ. და ᲨᲣᲠᲐᲕᲚᲔᲕᲘ—ᲙᲐᲜᲘᲡ და ᲕᲔᲜᲔᲠᲘᲣᲚᲘᲡ.

ᲞᲐᲠᲐᲡᲙᲔᲕᲘᲡ ᲓᲦᲔᲔᲑᲘ: ᲚᲘᲡᲘᲪᲔᲕᲘ, ᲨᲘᲜᲐᲒ.; ᲐᲡᲢᲣᲐ-ᲪᲐᲢᲣᲠᲝᲕᲘ—ᲕᲔᲜᲔᲠ. და ᲙᲐᲜᲘᲡ; ᲑᲐᲑᲐᲔᲕᲘ—ᲒᲣᲚᲘᲡ და ᲨᲘᲜᲐᲒ. ᲐᲕᲐᲗᲛᲧᲝᲤ.

ᲨᲐᲑᲐᲗᲡ: ᲕᲔᲠᲛᲘᲨᲕᲘᲚᲘ, ᲨᲘᲜᲐᲒ.; ᲨᲣᲠᲐᲕᲚᲔᲕᲘ.—ᲕᲔᲜᲔᲠ. და ᲙᲐᲜᲘᲡ ᲠᲔᲘᲩᲘ—ᲗᲕᲐᲚᲘᲡ.

Дозволено цензурою. Тифлисъ, 27 Августъ 1879 г. Типографія Меликова. ᲒᲐᲛᲝᲛᲪ. Ს. ᲛᲔᲚᲘᲥᲘᲨᲕᲘᲚᲘ. ᲠᲔᲓ. Ს. ᲛᲔᲡᲮᲘ.